

Høringsnotat for Natura 2000-område N41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø

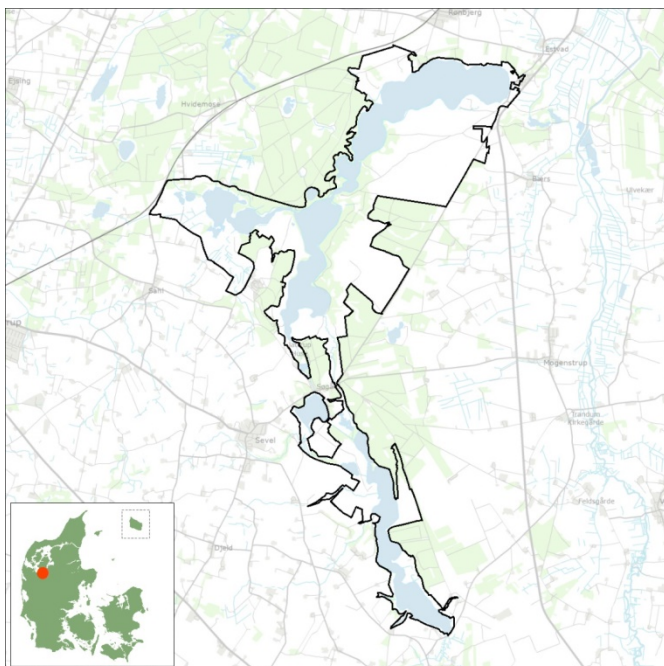
Notat vedrørende høringssvar til forslag af 2017 til justerede Natura 2000-områdegrenser for N41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø.

Forslaget til justerede Natura 2000-områdegrenser for N41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø har været i offentlig høring fra d. 28/9 2017 til d. 3/1 2018.

Indkomne høringssvar ses på <https://fugle-habitat-2017.hoeing.mfvm.dk>

Oktober 2018: Som nævnt i afsnit 5.2 "Den videre proces" har Miljø- og Fødevareministeriet haft en bekendtgørelse i høring med henblik på at opdatere Natura 2000-områdegrenserne. Der er i denne høring ikke kommet høringssvar til dette Natura 2000-område Afsnit 1.3 er blevet udbygget.

1	Grænsejustering for Natura 2000-området.....	2
1.1	Indledning.....	2
1.2	Danmarks udpegning af Natura 2000-områder.....	3
1.2.1	Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrenser.....	3
1.3	Kriterier.....	3
1.4	Høringer.....	5
2	Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø.....	6
2.1	Sammenfatning af høringsforslaget.....	6
2.2	Sammenfatning af høringssvarene	6
3	Høringsvar vedr. generelle emner.....	6
4	Behandling af områdespecifikke emner	6
4.1	Habitatområde H41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø	7
4.1.1	Høringsforslag	7
4.1.2	Indkomne høringssvar.....	8
4.1.3	Opsamling.....	17
4.2	F29 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø	17
4.2.1	Høringsforslag	17
4.2.2	Indkomne høringssvar.....	18
4.2.3	Opsamling.....	21
5	Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø	21
5.1	Opsamling	21
5.2	Den videre proces.....	23

Figur 1. Gældende afgrænsning af Natura 2000-området N41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø

1 Grænsejustering for Natura 2000-området

1.1 Indledning

Dette høringsnotat behandler høringsvar for dette specifikke Natura 2000-område. Af høringsnotatet fremgår også dokumentationen for de konkrete justeringer af Natura 2000-områdets grænser. Der er ligeledes udarbejdet specifikke høringsnotater for øvrige Natura 2000-områder, hvor afgrænsningen er blevet justeret. Desuden har Miljøstyrelsen udarbejdet et generelt høringsnotat, som behandler høringsvar vedrørende generelle forhold, spørgsmål og problemstillinger.

Formålet med justeringen bygger på aftalen om Naturpakken, som blev indgået af Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i maj 2016.

Aftaleteksten lyder: *"Tilpasning af Natura 2000-områdernes afgrænsning
Natura 2000-områderne er nogle af de mest værdifulde naturområder i Danmark. Der indgår dog i de udpegede Natura 2000-områder intensive jordbrugsarealer og byarealer, som ikke bidrager til beskyttelsen af direktivarter og -naturtyper, men som alligevel er underlagt nogle af de krav, der følger af Natura 2000-udpegningen.*

Der iværksættes, i dialog med interessenterne og EU-kommissionen, en gennemgang af afgrænsningen af Natura 2000-områderne med henblik på at undersøge muligheden for at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. at udvide de udpegede områder med mere værdifuld natur, hvor det understøtter direktivmål."

I aftalen er det således aftalt, at Natura 2000-områderne skal tilpasses med henblik på at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. udvide områder med mere værdifuld natur, der understøtter direktivmål.

Efterfølgende har aftaleparterne bag Naturpakken i forsommeren 2018 ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område.

Resultatet er, at Natura 2000-arealet samlet set reduceres med ca. 29.900 hektar, der primært er intensivt drevne landbrugsarealer og byområder, som Miljøstyrelsen vurderer ikke har væsentlig betydning for beskyttelse af naturtyper og arter omfattet af naturdirektiverne. Natura 2000-arealet udvides med ca. 30.900 hektar nye naturarealer, der primært er beliggende på Naturstyrelsens arealer, og som vil have væsentlig betydning for beskyttelse af habitatnatur og arter omfattet af direktiverne.

1.2 Danmarks udpegning af Natura 2000-områder

Danmark har udpeget 113 fuglebeskyttelsesområder og 261 habitatområder, som tilsammen udgør 250 Natura 2000-områder. Danmark har p.t. udpeget godt 8 procent af landarealet og godt 18 procent af havarealet. De danske Natura 2000 områder er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Områderne skal bevare og beskytte naturtyper og dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Natura 2000-områderne er med til at løfte Danmarks forpligtelser efter fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet, hvor der blandt andet er krav om udpegning af særlige områder, som beskytter arter og naturtyper. Formålet med udpegningen er, at områderne vil medvirke til, at naturen udvikler sig positivt, således at arter og naturtyper på sigt opnår gunstig bevaringsstatus.

1.2.1 Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrænser

Europa Kommissionen har i 2005 præciseret mulighederne for at ændre Natura 2000-områdegrænser. Herefter kan ændringer i grænserne for et Natura 2000-område ske ved opdatering af oplysninger i Europa-Kommissionens standarddatabase, som opdateres, når der foreligger ny viden eller nye nationale beslutninger.

I forbindelse med udtagning eller ændringer af habitatområder forudsætter det kommissionens godkendelse bortset fra tekniske fejlrettelser, som samlet udgør under 5 % af områdets areal.

1.3 Kriterier

Miljøstyrelsen har med henblik på udmøntning af Naturpakkens ønsker til justering af Natura 2000-områderne samt EU-kommissionens retningslinjer udarbejdet en række faglige kriterier for ændringer i områdegrænserne.

Disse kriterier præciserer, at enhver ændring skal kunne begrundes naturfagligt, og at ændringer som udgangspunkt skal ske på en måde, så der ikke opstår huller i Natura 2000 områderne. Samtidig bør

Natura 2000-grænserne følge naturlige skel (f.eks. veje, diger, levende hegn, vandløb, kyst, skovbryn mv.).

I overensstemmelse med aftaleteksten i Naturpakken er der generelt ikke set på ændringer af grænserne for marine Natura 2000-områder. I visse særlige tilfælde er der sket ændringer, hvor det kan begrundes i hensynet til eksisterende aktiviteter såsom havneanlæg og i øvrigt er i overensstemmelse med Natura 2000-beskyttelsen.

De specifikke kriterier for at udtage arealer fra Natura 2000-områder tager udgangspunkt i, at der kan udtages intensive jordbrugsarealer, arealer i byzone og arealer med tæt bebyggelse, sommerhusområder og arealer med særligt forstyrrende aktiviteter, herunder erhvervshavne. Det indgår dog også, at der ikke må udtages arealer med habitatnatur og levesteder med en væsentlig stabil forekomst af arter på habitatdirektivets bilag 1 og 2, fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1 eller regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter på udpegningsgrundlaget.

I fuglebeskyttelsesområder suppleres udtagningskriterierne med tre yderligere kriterier, hvorefter der skal foretages en konkret vurdering af arealets betydning for tilbagevendende trækfugle og fugle på områdets udpegningsgrundlag.

De udtagne arealer er gennemgået flere gange i forbindelse med kortlægning og overvågning i NOVANA-programmet. Som supplement hertil er bl.a. naturdatabasen, DOF-basen samt seneste og historiske luftfotos gennemgået for at konstatere, at der ikke findes habitatnatur og -arter på arealerne. Der er som nævnt ovenfor gennemført en konkret vurdering i forhold til fugle på udpegningsgrundlaget, hvor dette er relevant.

De udtagne arealer er gennemgået flere gange i forbindelse med kortlægning og overvågning i NOVANA-programmet. Som supplement hertil er bl.a. naturdatabasen, DOF-basen samt seneste og historiske luftfotos gennemgået for at konstatere, at der ikke findes habitatnatur og -arter på arealerne. Der er som nævnt ovenfor gennemført en konkret vurdering i forhold til fugle på udpegningsgrundlaget, hvor dette er relevant.

Der er desuden udarbejdet kriterier for i hvilke tilfælde, et areal kan inddrages i et Natura 2000-område. Efter disse kriterier skal der tages udgangspunkt i, om arealet ligger i tilknytning til habitatnatur eller er et levested for bilagsarter. Derudover skal arealet have en god naturkvalitet.

Disse kriterier er suppleret med kriterier, som skal sikre, at eksisterende husdyrbrug ikke berøres af yderligere husdyrregulering. Dette er gjort ved at definere et areal rundt om alle registrerede husdyrbrug, inden for hvilket Natura 2000-områderne ikke er foreslået udvidet med ammoniakfølsom natur. I vurderingen indgår afstanden til nærmeste husdyrbrug. Denne vurdering bygger på de specifikke kriterier til beregning af friholdt areal omkring husdyrbrug. Der henvises til det generelle høringsnotat for nærmere oplysninger.

Der er desuden lavet supplerende kriterier i forhold til inddragelse af arealer i fuglebeskyttelsesområder, hvor der særligt er lagt vægt på, om arealet har væsentlige forekomster af f.eks. sjældne bilag 1 arter, eller hvis arealet er med til at sikre et eksisterende områdes udpegningsgrundlag.

Der henvises desuden til det generelle høringsnotat, hvor de samlede kriterier fremgår som bilag.

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der

også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område. I forbindelse med gennemgangen af Natura 2000-områderne har Miljøstyrelsen desuden foretaget en kvalitetssikring af de eksisterende Natura 2000-områders grænser. Dette er sket for at justere grænserne i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang, da Natura 2000-områderne blev udpeget. Dette er sket for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegrænserne og de oprindelige beslutninger, herunder de daværende høringssvar.

1.4 Høringer

Miljøstyrelsen har i forbindelse med arbejdet med justerede Natura 2000-grænser ønsket en bred inddragelse af offentligheden i processen. Derfor har Miljøstyrelsen i løbet af processen foretaget flere høringer.

Først er der foretaget en teknisk høring af kommuner og offentlige lodsejere, hvor kommunerne i deres egenskab som myndighed blev bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kunne tages ud af Natura 2000-områderne. Naturstyrelsen og Forsvaret blev ligeledes inddraget i denne tekniske proces blandt andet i forhold til forslag til, hvor det eventuelt ville være muligt at udvide Natura 2000-områderne.

Dernæst er der foretaget en høring over et høringsforslag i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Som følge af ændringer på baggrund af modtagne høringssvar har et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser været i målrettet høring i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. De enkelte høringer beskrives nærmere i det nedenstående.

Gennem hele processen med tilpasning af Natura 2000-områdernes grænser har Miljøstyrelsen haft en løbende dialog med forskellige interessenter, herunder afholdt møder med Kommunernes Landsforening, KTC – Kommunalteknisk Chefforening, de enkelte kommuner, erhvervet (bl.a. Skovforeningen, Landbrug og Fødevarer, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Fiskeriforening), de grønne organisationer (Danmarks Naturfredningsforening, Birdlife/DOF) og Naturstyrelsen.

I forbindelse med udarbejdelse af forslag til justerede Natura 2000-grænser har Miljøstyrelsen indhentet tekniske input fra kommuner og offentlige lodsejere. Kommunerne er i deres egenskab som myndighed blevet bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag omkring Natura 2000-områderne med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kan tages ud af Natura 2000-områderne.

På baggrund af blandt andet de berigtigede Natura 2000-områders grænser og tekniske bidrag fra kommunerne har Miljøstyrelsen udarbejdet et forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag har været i offentlig høring i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Høringen var annonceret i landsdækkende medie samtidig med, at der blev udsendt høringsbreve til interessenter og særligt berørte lodsejere (defineret som lodsejere med CVR-nummer indenfor grænserne af forslag til ny afgrænsning af Natura 2000-områder).

Der blev i alt modtaget ca. 1.100 høringssvar indeholdende ca. 2.000 ændringsforslag.

De modtagne svar fra denne høring gav i flere situationer anledning til ændringer i det oprindelige forslag til justerede Natura 2000-grænser. Derfor udsendte Miljøstyrelsen et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag blev sendt i en høring målrettet lodsejere med arealer, hvor der foreslås yderligere ændringer i forhold til den nuværende udpegning af Natura 2000-områder. Denne

høring blev gennemført i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. I høringsbrevene har der været angivet en begrundelse for de påtænkte justeringer. På baggrund af denne høring modtog Miljøstyrelsen ca. 150 høringssvar.

Der har i forbindelse med høringen i sidste halvdel af 2017 og den målrettede høring i maj 2018 været udsendt materiale og kort, som har beskrevet de påtænkte justeringer, ligesom der på Miljøstyrelsens hjemmeside har været detaljerede oplysninger om baggrunden for arbejdet med justeringer af Natura 2000-grænserne og kriterierne bag.

De foretagne høringer er sket for at skabe et mere præcist grundlag for de faglige vurderinger for nye Natura 2000-områdegrænser, som først med udstedelsen af en bekendtgørelse om Natura 2000-grænserne vil være endelige. De foreslåede justeringer i Natura 2000-områderne skal godkendes af EU-kommissionen.

2 Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø

2.1 Sammenfatning af høringsforslaget

Sammenholdt med den gældende afgrænsning af N121 er der i Miljøstyrelsens høringsforslag sket en række mindre reduktioner og udvidelser. Området er foreslået reduceret med intensivt drevne landbrugsarealer og bebyggelse samtidig med, at området er foreslået udvidet med mindre tilstødende naturarealer med hede og skov. Områdegrænserne er berigtiget og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

2.2 Sammenfatning af høringssvarene

Miljøstyrelsen har modtaget flere høringssvar indeholdende i alt 3 ændringsforslag med konkrete forslag til ændringer af Natura 2000-områdets afgrænsning. Forslagene er kommet fra Holstebro Kommune, Dansk Ornitologisk Forenings-lokalafdeling (DOF Vestjylland) og Dansk Botanisk Forening. Ændringsforslagene indeholder forslag om nye udvidelser af Natura 2000-området. Forslagene er bl.a. begrundet med tilstedeværelse af natur og arter på udpegningsgrundlaget.

I de kommende afsnit er ændringsforslagene gengivet i hovedtræk. Miljøstyrelsens kommentarer til de enkelte emner er anført i kursiv.

Af hensyn til det generelle overblik og læsevenlighed nævnes alene organisationer og kommuner med navn. Lodsejere og virksomheder er samlet under betegnelsen lodsejere. Alle høringssvar kan findes på <https://fugle-habitat-2017.hoeing.mfvm.dk>

I Miljøstyrelsens kommentering af høringssvarene henvises med links til eksisterende lovgivning og øvrigt materiale som f.eks. vejledninger, hvor dette er relevant.

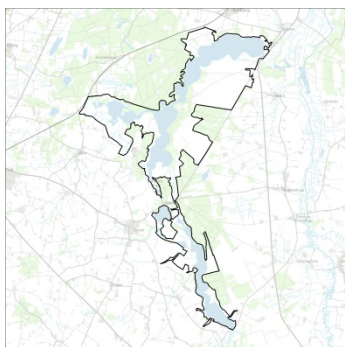
3 Høringsvar vedr. generelle emner

Der er ikke indkommet høringssvar der omhandler generelle emner.

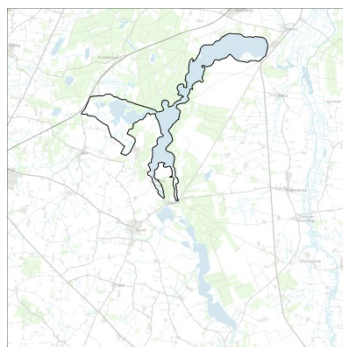
4 Behandling af områdespecifikke emner

Område N41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø består af følgende habitat- og fuglebeskyttelsesområder:

- H41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø
- F29 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø

Figur 2. H41

Figur 3. F29

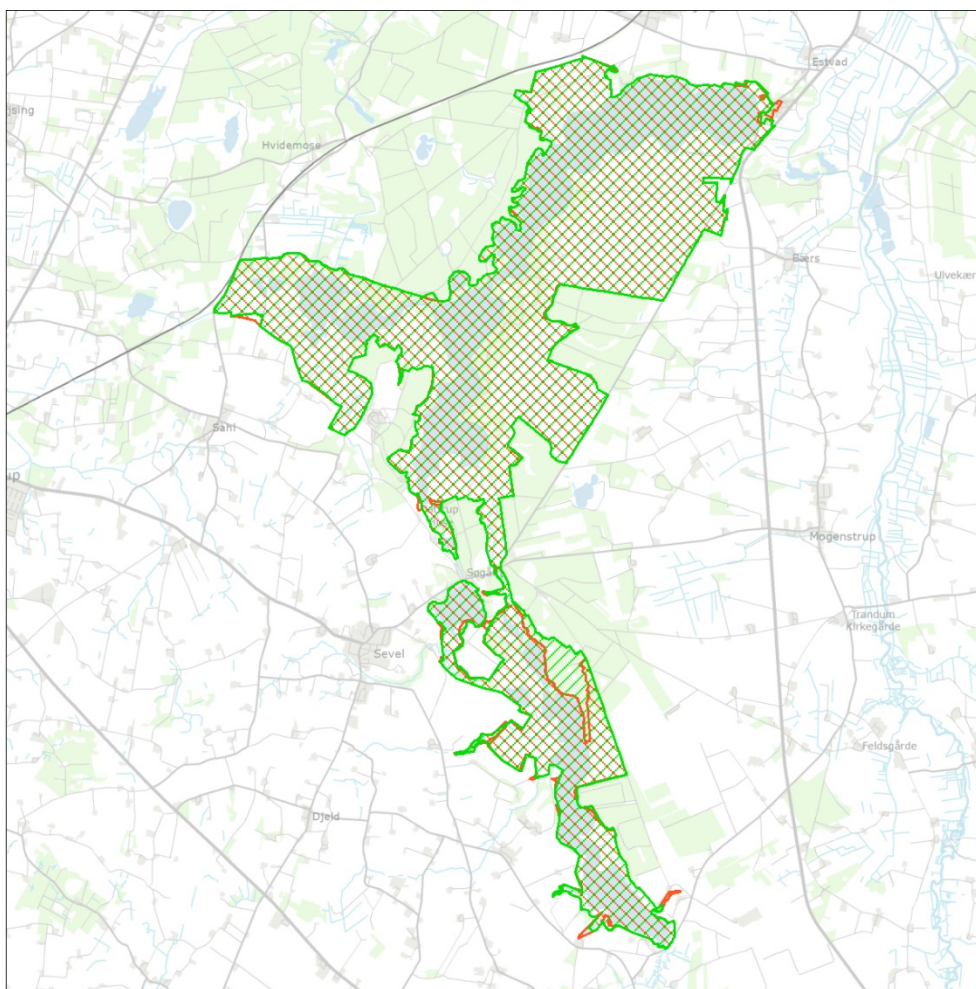
Høringssvar med konkret arealforslag til de enkelte habitat- og fuglebeskyttelsesområde samt høringforslagets forslag om justeringer i områdegrensene vil blive gennemgået område for område i de følgende afsnit.

4.1 Habitatområde H41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø

4.1.1 Høringforslag

I Miljøstyrelsens høringforslag er området foreslået reduceret med intensivt drevne landbrugsarealer og bebyggelse samt udvidet med arealer med surt overdrev og fredet egekrat. Områdegrensene er berigtiget og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

Figur 4 viser de berigtigede grænser samt høringforslaget for H41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø.

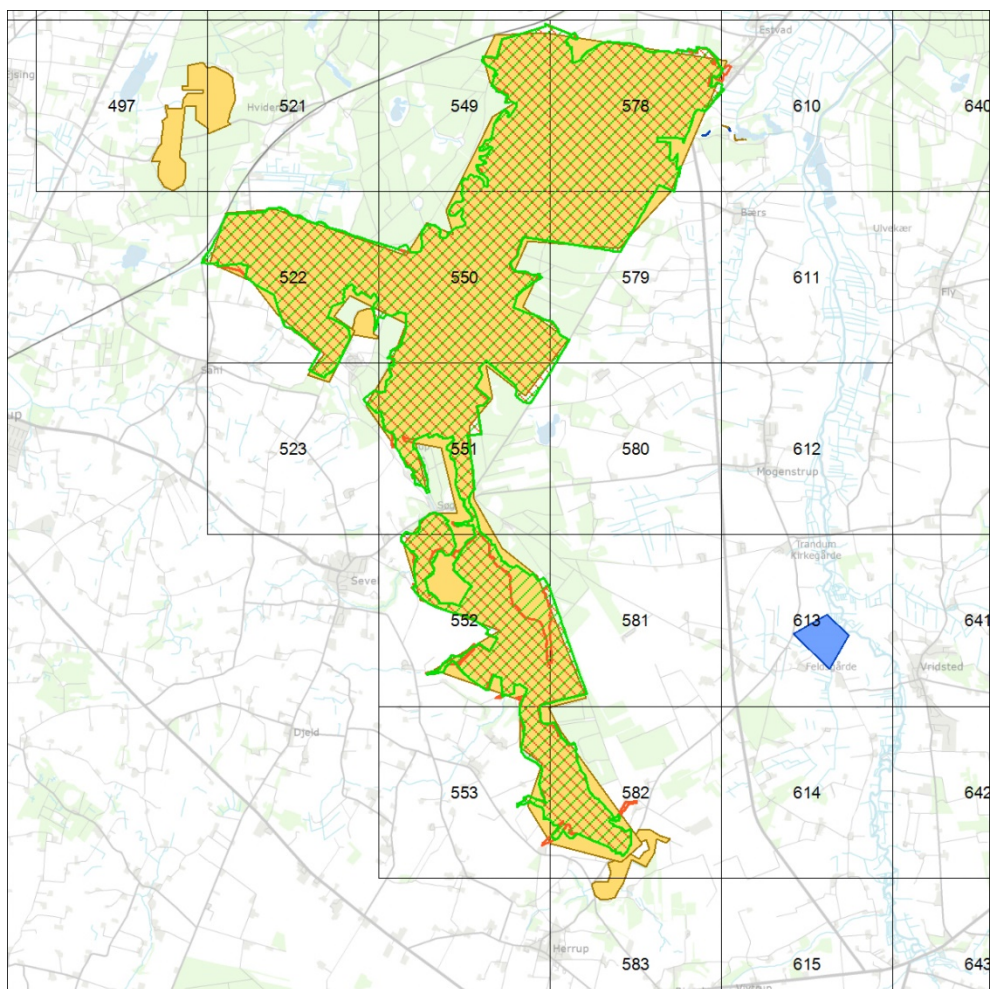

Figur 4. Habitatområde H41. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område.

4.1.2 Indkomne høringssvar

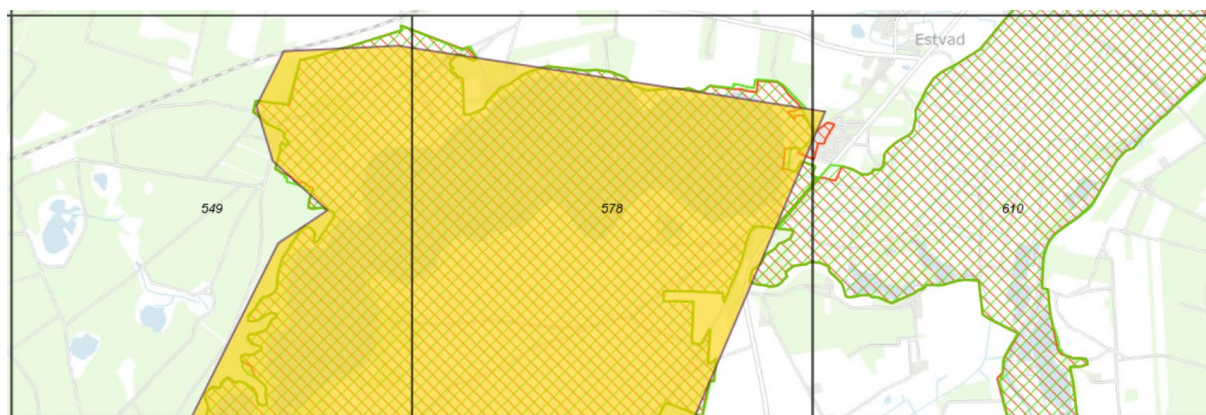
Miljøstyrelsen har modtaget i alt 2 ændringsforslag til habitatområdet. Ændringsforslagene er fra Holstebro Kommune (på vegne af lodsejer) og Dansk Botanisk Forening. Ændringsforslagene indeholder begge forslag til udvidelse af områdets afgrænsning. Samlet set foreslås der således udvidelser på 342 ha.

På figur 5 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt de indkomne ændringsforslag der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdefrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række kvadrater på 2,5 km x 2,5 km der bruges til at foretage en systematisk gennemgang af høringsforslaget og behandling af indkomne ændringsforslag. Kvadraterne gennemgås fra nordvest mod sydøst.

Figur 5. Habitatområde H41. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule og blå helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse og blå er forslag til reduktion.

4.1.2.1 Kvadrat 549, 578 og 610 – arealer sydvest for Estvad

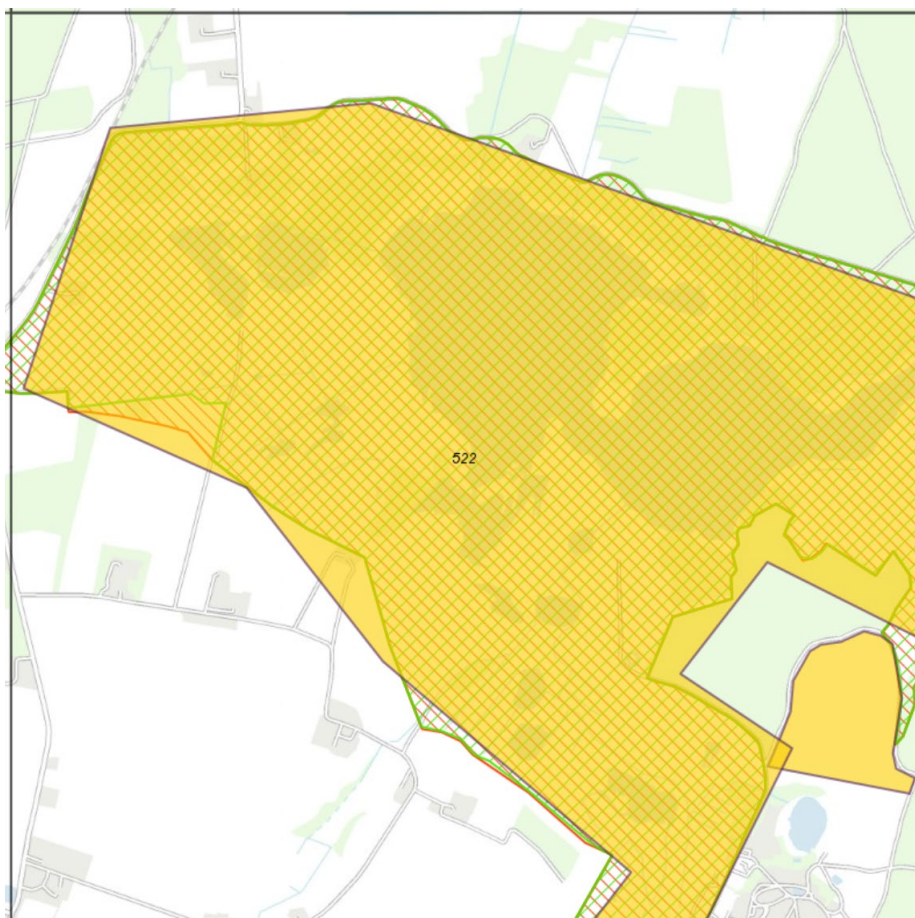

Figur 6. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene til udvidelse.

Miljøstyrelsen har forslået at et bebygget areal sydvest for Estvad udtages af habitatområdet, da arealet lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016, hvor det vurderes, at arealerne på begge luftfoto kan karakteriseres som bebygget areal. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealet kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

Miljøstyrelsen har berigtiget områdegrensene i kvadrat 549, 578 og 610. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrensene og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrensene og høringssvarene.

4.1.2.2 Kvadrat 522 – areal ved Hjerl Hede

Figur 7. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene til udvidelse.

Miljøstyrelsen har forslået at intensivt drevne arealer nord for Sahl udtages af habitatområdet, da arealet lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016, hvor det vurderes, at arealerne på begge luftfoto kan karakteriseres som omdriftsjord. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealet kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

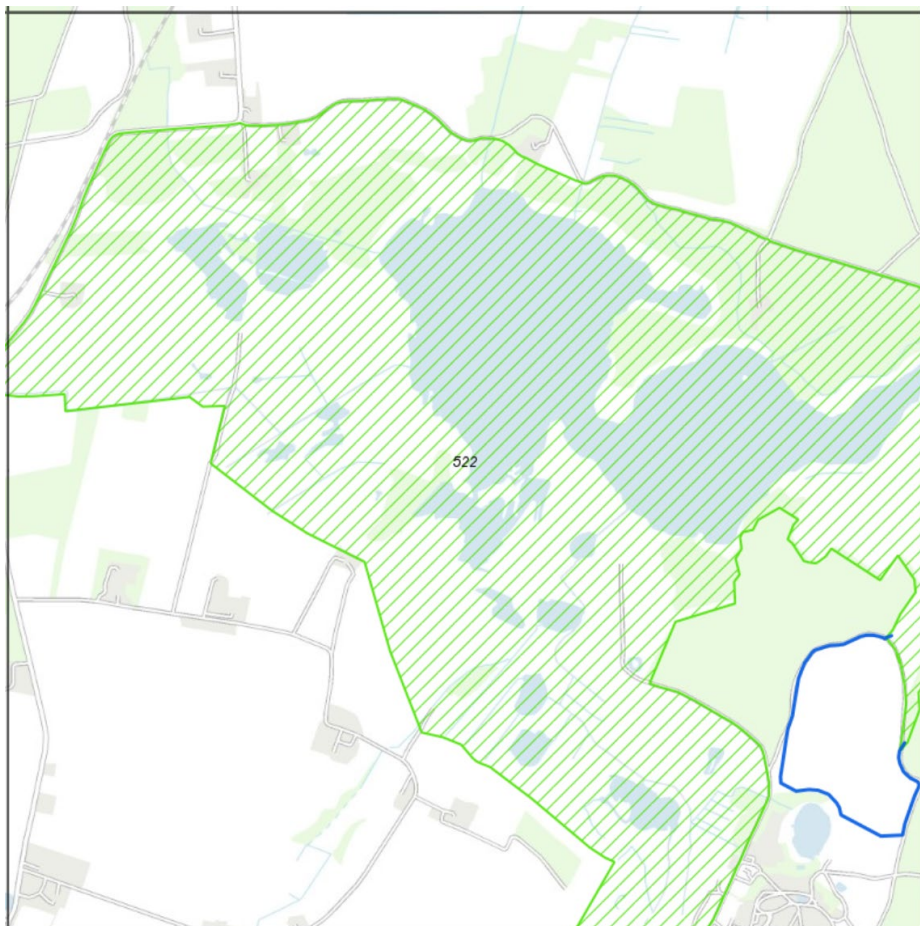
Miljøstyrelsen har berigtiget områdegænserne i kvadrat 522. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegænserne og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegænserne og høringssvarene.

Holstebro Kommune, på vegne af en lodsejer, foreslår habitatområdet udvidet med et areal med tør hede ved Hjerl Hede.

Miljøstyrelsen har på baggrund af høringssvaret gennemgået datagrundlaget samt luftfoto. Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at arealet lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#) og bidrager til beskyttelsen af hedenatur på habitatområdets udpegningsgrundlag. Afgrænsningen er

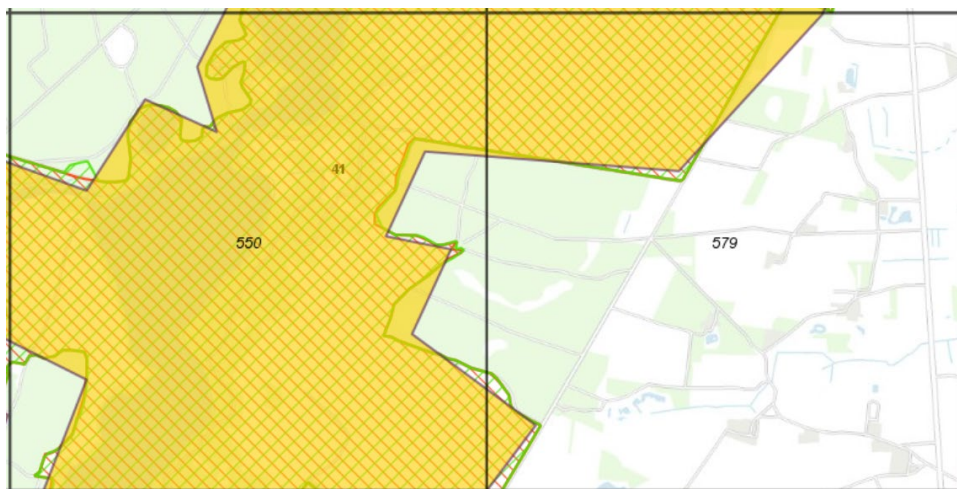
fintegnet, således at den så vidt muligt følger naturlige skel. Den sydlige afgrænsning er tegnet så den følger matrikelskel.

Forslaget til justerede grænser har været i høring hos den implicerede lodsejer og Holstebro Kommune. Der er ikke kommet høringssvar. Den justerede grænse ses på kortet i figur 8.

Figur 8. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning og den blå streg angiver den opdaterede områdegænse.

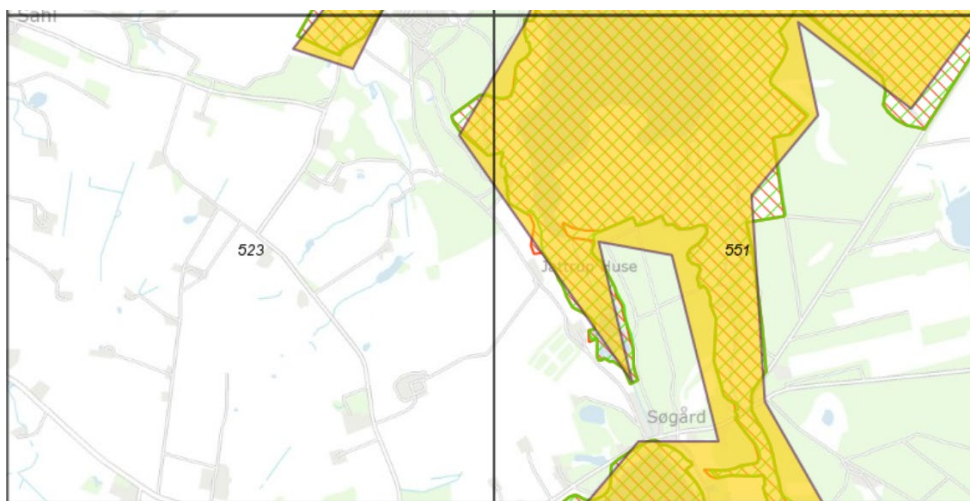
4.1.2.3 Kvadrat 550 og 579 – arealer vest for Børs

Figur 9. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene til udvidelse.

Miljøstyrelsen har berigtiget områdegrænserne i kvadrat 550 og 579. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrænserne og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringsvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrænserne og høringsvarene.

4.1.2.4 Kvadrat 523 og 551 – arealer ved Jattrup Huse

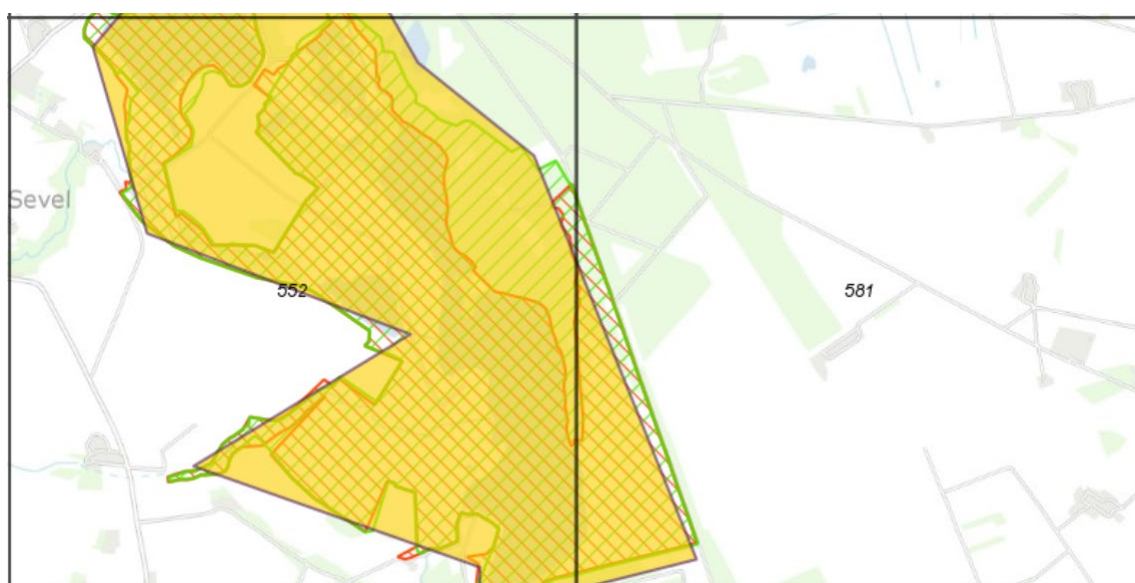

Figur 10. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene til udvidelse.

Miljøstyrelsen har foreslået at et areal nordvest for Jattrup Huse udtages af habitatområdet, da arealet lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016, hvor det vurderes, at arealet på begge luftfoto kan karakteriseres som landbrugsjord. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealet kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning. Ca. 100 m længere mod øst ligger der et mindre areal nord for Jattrup Huse med surt overdrev som er foreslået tilføjet habitatområdet. Herudover er det foreslået at to små arealer (syd for Jattrup Huse og øst for Søgård) i tilknytning til bebyggelse udtages af habitatområdet.

Miljøstyrelsen har berigtiget områdegrensene i kvadrat 523 og 551. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrensene og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrensene og høringssvarene.

4.1.2.5 Kvadrat 552, 581 – arealer øst for Sevel

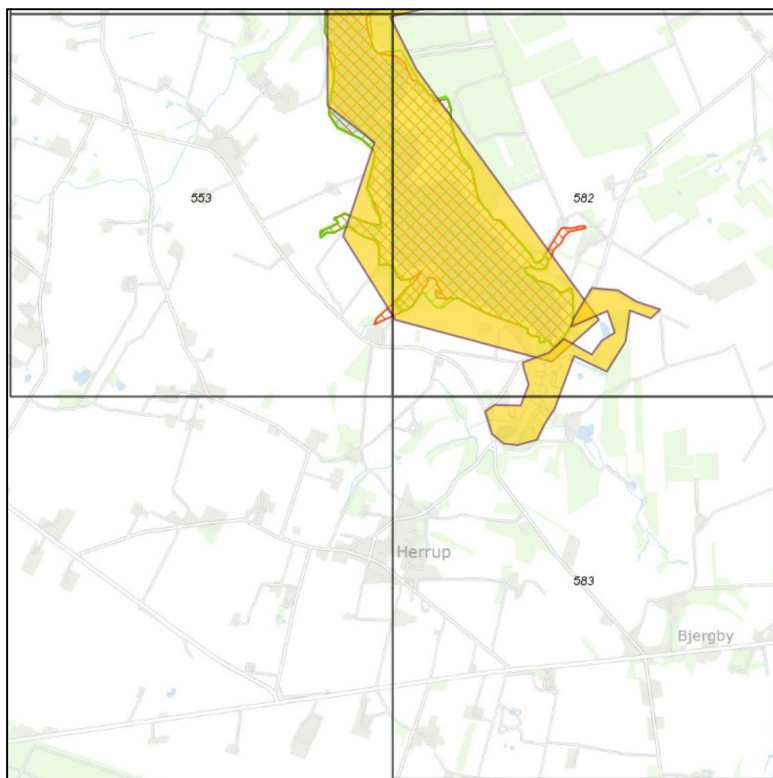

Figur 11. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene til udvidelse.

Miljøstyrelsen har foreslået at arealer øst og sydøst for Sevel udtages af habitatområdet og at arealer med surt overdrev og stilk-egekrat inddrages i habitatområdet, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016, hvor det vurderes, at arealer som er foreslået udtaget på begge luftfoto kan karakteriseres som landbrugsjord. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealet kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

Miljøstyrelsen har berigtiget områdegrensene i kvadrat 552, 581. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrensene og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrensene og høringssvarene.

4.1.2.6 Kvadrat 553, 582 og 583 – areal ved Herrup

Figur 12. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse.

Miljøstyrelsen har foreslået at arealer nord for Herrup udtages af habitatområdet og at to mindre arealer med henholdsvis kildevæld og hede medtages i habitatområdet, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016, hvor det vurderes, at arealer som er foreslået udtaget på begge luftfoto kan karakteriseres som landbrugsjord eller andre arealer uden naturindhold. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealerne kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

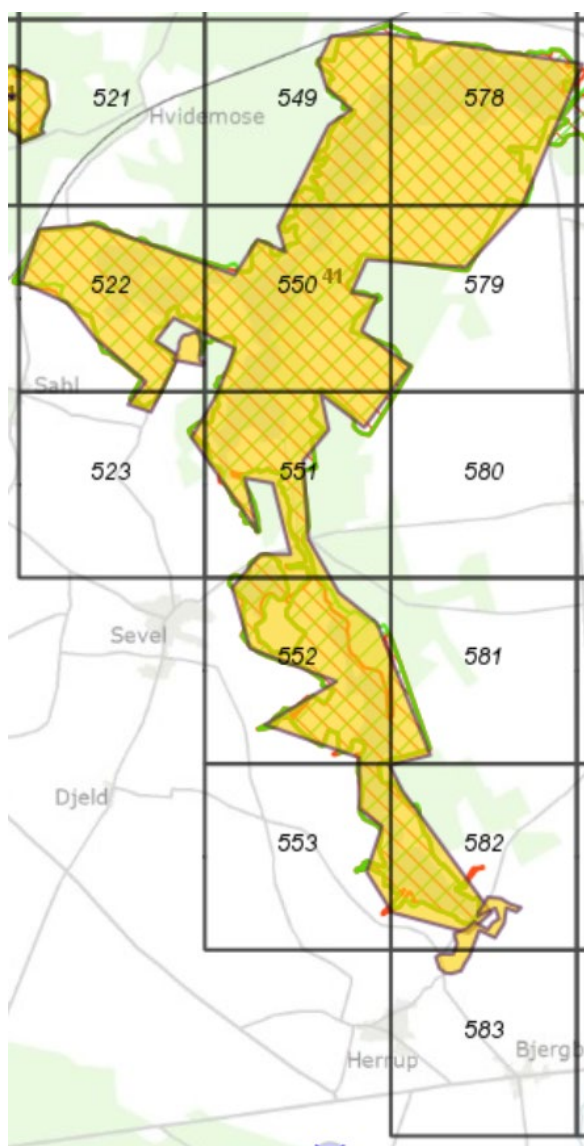
Dansk Botanisk Forening foreslår en udvidelse af habitatområdet syd for Stubbergård Sø. Det er foreningens vurdering, at arealet indeholder flere habitatnaturtyper, det er afgræsset og i god botanisk tilstand selv om hydrologien er modificeret.

Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar. Høringssvaret indeholder forslag om en større udvidelse af habitatområdet. Justeringen af Natura 2000-områdernes grænser er igangsat på baggrund af Aftale om Naturpakken, maj 2016. Formålet med Naturpakken er at udtage intensivt drevne arealer fra Natura 2000-områderne og evt. at udvide med nye arealer. Forslaget falder derfor udenfor rammen af Naturpakken. Da de gældende danske udpegnings af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der fokuseres på at udtage intensivt drevne arealer jf. de faglige kriterier og ikke udtage habitatnatur eller levesteder for arter. På denne

baggrundvurderes det, at der ikke er behov for yderligere udpegning af arealer for at leve op til EUs krav. Derfor fastholdes høringsforslagets områdegrænser.

Miljøstyrelsen har berigtiget områdegrænserne i kvadrat 553, 582 og 583. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrænserne og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige hørings svar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrænserne og hørings svarene.

4.1.2.7 Kvadrat 521-583 – arealer fra Herrup i syd til Rønbjerg i nord.

Figur 13. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den lilla skravering viser de berigtigede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med lilla, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med lyserød, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område. De gule og blå helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse og blå er forslag til reduktion.

Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling (DOF-Vestjylland) foreslår, at hele habitatområdet udvides til også at være fuglebeskyttelsesområde. Det er foreningens vurdering, at de foreslåede arealer er levested for en række ynglende bilag 1 fuglearter og at der er registreret mere end 20 bilag 1 arter rastende.

Da der i høringsvaret alene fremføres argumenter omkring områdets værdi for fugle, henvises der til behandling af dette i afsnit 4.2 i dette høringsnotat.

4.1.3 Opsamling

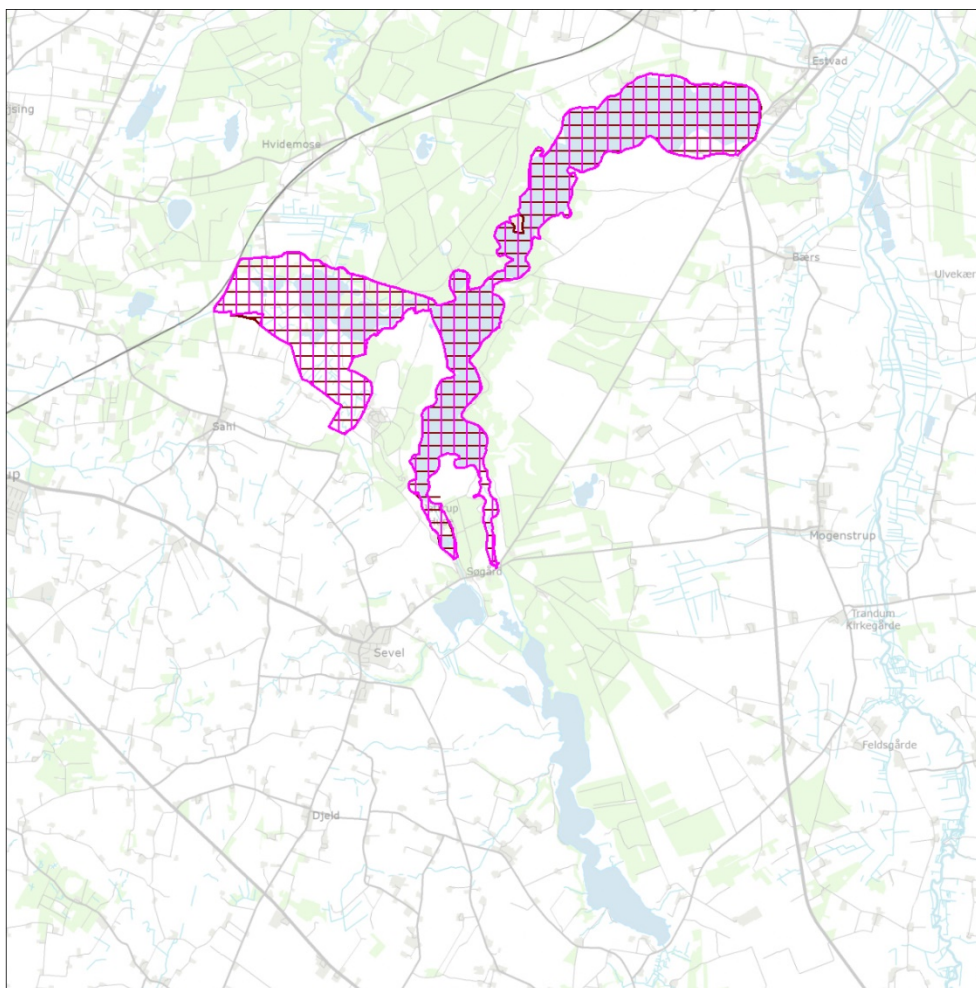
Samlet set reduceres habitatområdet efter at alle høringsvar er behandlet med 13 ha og samtidig udvides området andre steder med 73 ha.

4.2 F29 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø

4.2.1 Høringsforslag

I Miljøstyrelsens høringsforslag er området foreslået reduceret med intensivt drevne landbrugsarealer samtidig med, at området er foreslået udvidet med et mindre tilstødende skovareal ved Tagmose Odde. Områdegrænserne er kvalitetssikret og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

Figur 14 viser de berigtigede grænser samt høringsforslaget for fuglebeskyttelsesområde F29 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø.

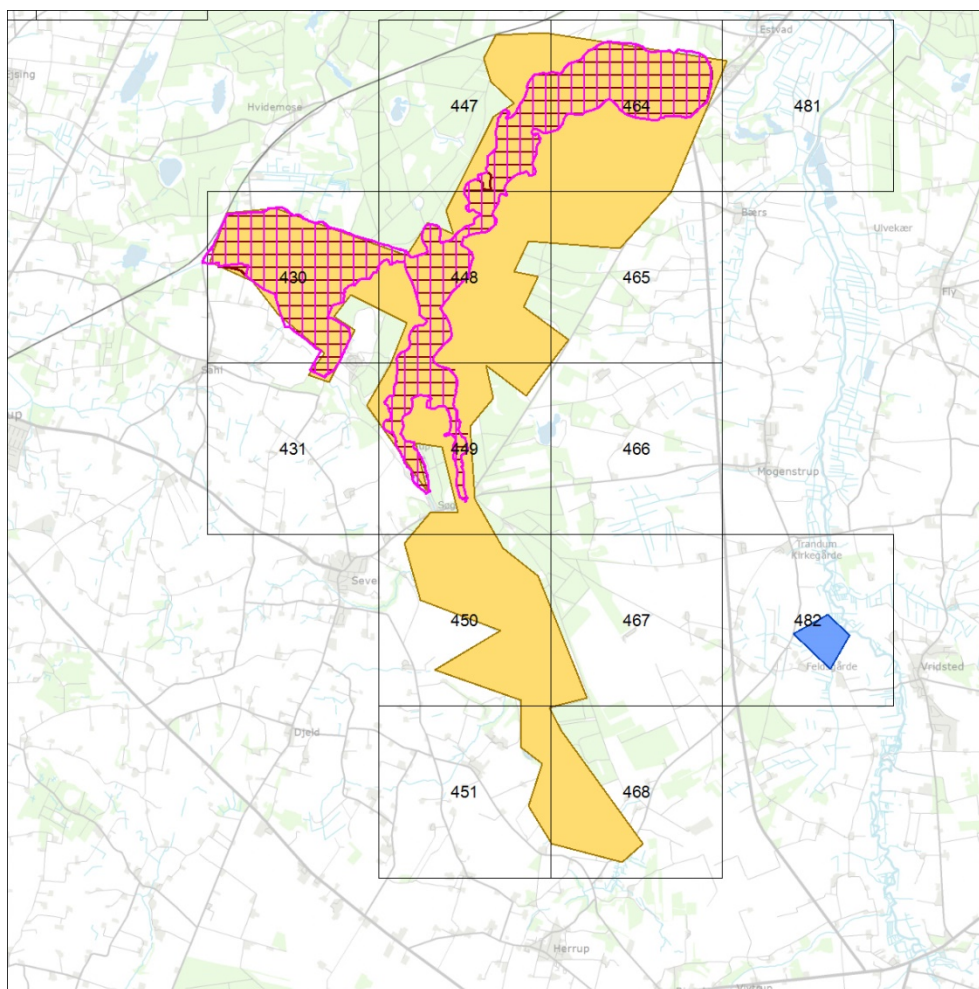

Figur 14. Fuglebeskyttelsesområde F29. Den lilla skravering viser de berigtigede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med lilla, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med lyserød, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område.

4.2.2 Indkomne høringssvar

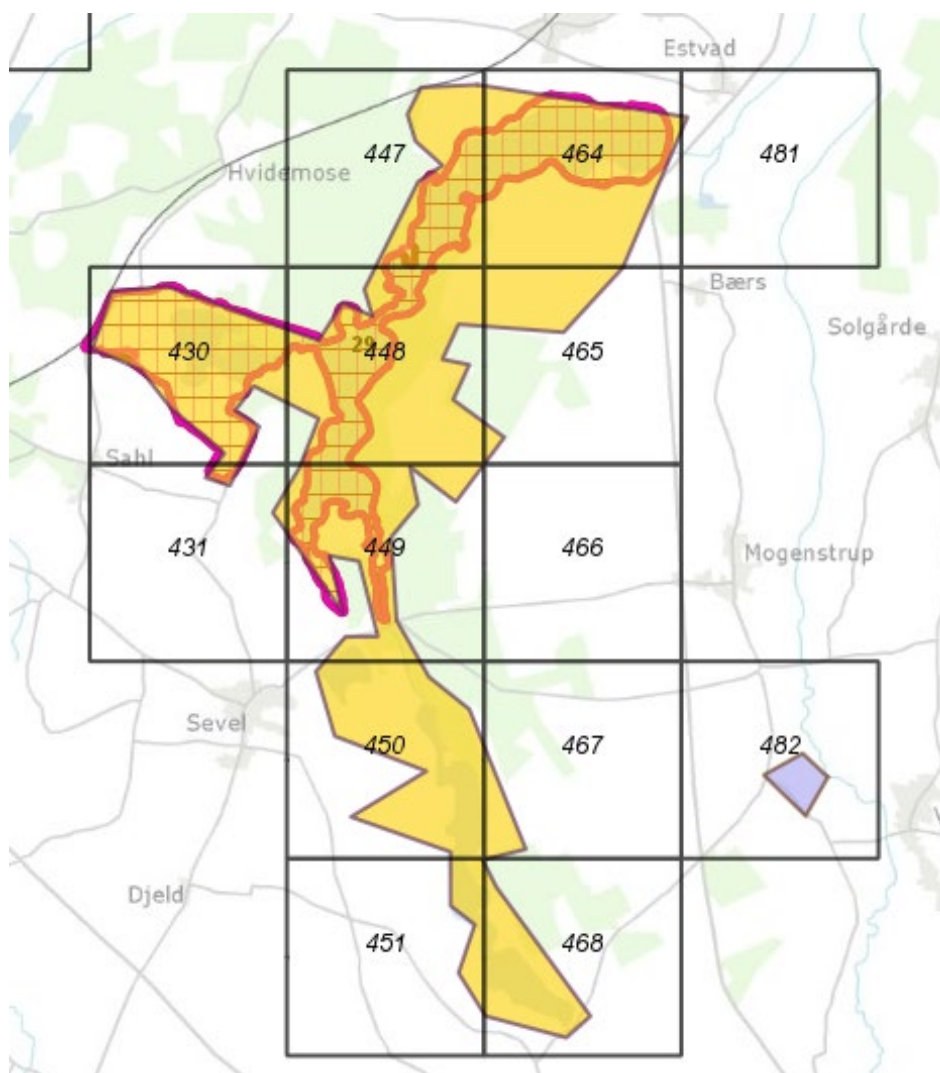
Miljøstyrelsen har modtaget i alt 1 ændringsforslag til fuglebeskyttelsesområdet. Ændringsforslaget er fra Dansk Ornitologisk Forenings-lokalafdeling (DOF Vestjylland). Ændringsforslaget indeholder forslag til udvidelse af områdets afgrænsning. Samlet set forslås der en udvidelse af fuglebeskyttelsesområdet på 1640 ha.

På figur 15 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt de indkomne ændringsforslag der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdeafgrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række kvadrater på 2,5 km x 2,5 km der bruges til at foretage en systematisk gennemgang af høringsforslaget og behandling af indkomne ændringsforslag. Kvadraterne dækker alle arealer, hvor der er kommet ændringsforslag eller hvor der er forslået en ændring af områdegrensen.

Figur 4. Fuglebeskyttelsesområde F29. Den lille skravering viser de berigtigede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule og blå helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse og blå er forslag til reduktion.

4.2.2.1 Kvadrat 430-481 – arealer fra Herrup i syd til Rønbjerg i nord.

Figur 5. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 15. Den lilla skravering viser de berigtigede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med lilla, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med lyserød, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område. De gule, blå og brune helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse og blå er forslag til reduktion.

Miljøstyrelsen har forslået at intensivt drevne arealer nord for Sahl udtages af habitatområdet og at et egekrat lidt nord for Snævringen medtages i habitatområdet (kvadrat 430 og 447), da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016, hvor det vurderes, at arealerne ved Sahl på begge luftfoto kan karakteriseres som omdriftsjord. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealerne kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

Miljøstyrelsen har berigtiget områdegrenserne i kvadraterne 430-481. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrenserne og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringsvar fra dengang man

udpegede Natura 2000-områderne og sikre overensstemmelse mellem områdegrensene og høringssvarene.

Dansk Ornitologisk Forenings-lokalafdeling (DOF-Vestjylland) foreslår, at fuglebeskyttelsesområdet udvides til også at omfatte hele Stubberå, Helle Sø og Stubbergård Sø samt de omkransende landområder, der ligger indenfor habitatområde H41. Det er foreningens vurdering, at de foreslåede arealer er levested for en række ynglende bilag 1 fuglearter og at der er registreret mere end 20 bilag 1 arter rastende.

Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar. Høringssvaret indeholder forslag om en større udvidelse af fuglebeskyttelsesområdet. Justeringen af Natura 2000-områdernes grænser er igangsat på baggrund af Aftale om Naturpakken, maj 2016. Formålet med Naturpakken er at udtage intensivt drevne arealer fra Natura 2000-områderne og evt. at udvide med nye arealer. Forslaget falder derfor udenfor rammen af Naturpakken. Da de gældende danske udpegninger af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der fokuseres på at udtage intensivt drevne arealer jf. de faglige kriterier og ikke udtage habitatnatur eller levesteder for arter. På denne baggrund vurderes det, at der ikke er behov for yderligere udpegningsarealer for at leve op til EUs krav. Derfor fastholdes høringforslagets områdegrens.

4.2.3 Opsamling

Samlet set reduceres området efter at alle høringssvar er behandlet med 3 ha og samtidig udvides området andre steder med 4 ha.

5 Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø

5.1 Opsamling

Afgrænsningen af Natura 2000-område N41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø er justeret på baggrund af Miljøstyrelsens høringforslag, de indkomne høringssvar, genhøring af implicerede lodsejere og udlægning af Naturstyrelsens arealer. I alt udvides Natura 2000-områdets med 72 ha og reduceres med 12 ha.

De endelige områdegrens fremgår af figur 17, 18 og 19.

